

ГИЋИТУРЈ – ЗАГОНЕТКЕ

Загонетке се у влашком говору најчешће сусрећу. У прошлости, када није било телевизије и телевизијских програма, биле су омиљена забава на седељкама, клакама и другим сусретима. У смишљању загонетки народни стваралац је био неуморан, а смисао сваке загонетке је да преко одређених нејасних двосмислених израза тражи одговор на њихово скривено значење.

Арје патру пићуаре да ну пуаће са унбље.	Скауну
Има четири ноге а не може да хода.	Столица
Арје куадă лунгă ши мулц ђинц.	Грјебла
Има дугачак реп и много зуба.	Грабуље
Ам о крјангă ускатă ши йн куј је аљинатă, сунă ђе рăсунă туоц уамињи йј адунă. Флујеру	
Сува обешена грана, њен звук одјекује и све људе окупља око себе. Фрула	
Арје мултје аће груасă, да ну пасă њић ну куасă.	Арићу
Има пуно дебелих игала, нити ткаје нити везе.	Јеж
Алба ка лйна, лунгă ка мйна, да њагрă ка таћуњиљи.	Коцофана
Бела као вуна, дуга као рука, црна као кукољ.	Сврака
Ал муорт пј-ал виу, дјин дуос йл трађе.	Пјептјену ши пăдујкиљи
Мртав живог из шуме извлачи.	Чешаљ и вашка
Ам о бабă, йнпљећешће пје тăрабă.	Пйјанжину
Имам бабу, плете око тарабе.	Паук
Ам о грăдјинă пљинă дје уој, туатје стау йнтрун пићуор.	Вăрзăрија
Имам обор пун оваца, све су на једној нози.	Купусиште
Ам ун бербек ку мацйљи йн шеље.	Скуобйнкурј
Имам овна с цревима на леђима.	Грм шипурка.
А трекут йн сат, да кйњиљи н-алăтрат.	Ћаца
Прошла је селом а пси не залајаше.	Магла

Барба арје, пуопă ну је, куарње арје вакă ну је.	Капра
Браду има, поп није, рогове има, крава није.	Коза
Белџит ши мѣнкат ши збјарă пин сат.	Кăраба
Одран и сит, кроз село виче.	Гајде
Блањ ѣнгруапă, блањ ѣезгруапă, аца ѣнѣинсă, гјеме стрѣнсă.	Довлѣцѣљи ку врежу.
По земљи се шире конци а на крају чврсто кубе, кад се сече има своје даске. Бундева на ѣиви.	
Бурта та пје бурта мја, фусу тăу ѣн куру мјеу.	Пјатра ла муарă
Трбух твој на трбух мој, вретено твоје у дупе моје.	Воденични камен
Бурта мја пје бурта та, мацу мјеу ѣн гаура та.	Трăгача ѣн бутуој.
Стомак твој на стомак мој, црево моје у рупу твоју.	Натега у бурету.
Блѣнд ка мѣелу, фаѣе ка пурѣелу.	Копилу ал мик
Као јагње умилно, као прасе немирно.	Беба

Вара је цйганкă, јарна је дуамнă.	Фуруна
Лети је циганка, зими је госпођа.	Пећ
Вара унблă дупă мњере, јарна дуармје сă приндă путјере.	Урсу
Лети тражи мед, зими спава да ојача.	Медвед
Вара ну врјеј њић с-о вјез, да јарна о йнбрăцйшез.	Фуруна
Лети ти је сувишна а зими би је загрлио.	Фуруна
Вака збјарă да вицăлу фуђе.	Пушка ку гљонцу
Крава муче а теле јој бежи.	Пушка и метак
Виње мошу пје кăраре, ку кожуоку йн спинаре.	Урсу
Долази чича по раздељку, огрнут кожухом.	Медвед
Виње фуга пје кăраре, куљегйнд ла петришуаре.	Гăјина
Силази брзо по раздељку, убирајући каменчиће.	Кокошка
Виње нуапђа пин грађињ, фура рăцă ши гăјињ.	Вулпија
Долази ноћу кроз баштице, краде пловке и кокошке.	Лисица
Вйнăцăл ши мићићел, пасă фрумушел.	Пйјанжину
Плавичасто и маленкаство, тка лепушкасто.	Паук
Вјерде ка пељину, амарă ка вењину, тарје ка фјеру, дулће ка мњерја.	Нука вјердје
Зелен као пелин, горак као отров, тврд као гвожђе, сладак као мед.	Зелен орах
Вака њагрă тунă йн сат, туатă лумја с-а кулкат.	Нуапђа
Црна крава у село стиже, сав народ на спавање отишо.	Ноћ
Вака албă йн сат пăшешће, туатă лумја сă помењешће.	Зăуа
Закорачи крава бела, започне буђење села.	Дан
Вуорбјешће фăрă гурă ши фăрă љимбă.	Плăјвазу
Говори без уста и без језика.	Оловка

Гаура ку мърђеље албје ши йн мижлуок арје карње вије. Гура
Отвор са белим бисерима у коме има живо месо. Уста
Гуанга ку доуо аће, ал дјин кап мњере фаће, ал дји ла куадă отравă куаће. Албина
Буба са две иглице, горња игла мед производи, доња отров испушта. Пчела.
Гура каскă, љимбă н-арје. Фуарфићиљи
Зева а језик нема. Маказе
Горуну цйње буну, кйнд буну њебуњешће, туатă лумја нăрозăшће. Рăкјиу йн бутуој
Храстовина доброг чува, кад се добар онедобри, цело свет полуди. Ракија у бурету
Га, га с-аудје пје сус, дупă јеље јарна а ажунс. Гйшћиљи сйрбатјиће
Га, га небом се чује, за њима и зима нам стиже. Дивље гуске

Даќа је дулће мулц о адуће, даќа је ра туоц фуђе дје ја.	Вуорба
Ако је слатка сви је воле, ако је лоша сви од ње беже.	Реч
Дуој фрац вад тот да уну пје алту ну сә вједје.	Уојкји
Два брата све виде, а једно другог не виде.	Очи
Дој фрац одатә фәкуц, да уну пје алту ну с-а вәзут.	Уојкји
Два брата близанца рођени а једно другог нису видели.	Очи
Дој фрац марј аљаргә дупә алц дој фрац мић, ши ну пуот сә-ј ажунгә.	

Руоцйљи ла кар

Два старија брата, трче да стигну два млађа брата, и не могу да их стигну. Точкови на колима

Дј-аић пәнә ла мәрј, нума фундурј дје кәлдәрј.	Ноуори
Одавде до мора, само дна од бакрача.	Облаци
Дј-аић пәнә ла мунће, туот заље мәрунће.	Фурњиђиљи
Одавде до планине, нижу се алке сићушне.	Мрави
Дј-аић пәнә ла мунће, туот ун клопот с-ауђе.	Вйнту
Одавде до планине, исто звоно звони.	Ветар
Дје жос фјер, дјесупра љемн, йн мижлуок карње.	Поткуавиљи, шауа ши калу
Одоздо гвожђе, одозго дрво, средина од меса.	Потковице, седло и коњ.
Дә ку аку, дә ку аца, фуарфиђиљи ље цйње йн брацә.	Кројитуору
Шије иглом, шије концем, маказе му у крило.	Кројач
Дә мошу кйт пуаће, да унту ну-л мај скуаће.	Фјерару
Удара чича колка му снага, од масла ни трага.	Ковач
Доуо боболуаше ђе арђинт, унђе ље тримјец акуоло сә дук.	Уојкји
Две куглице живе, где их шаљеш тамо иду.	Очи
Доуо һуберәље пљиње ђе жумәреље.	Нәриљи
Два чабрића, пуна чварака.	Ноздрве
Дуће йнкуоло, вино йнкуаћ.	Фиризу
Иди тамо, дођи овамо.	Тестера

Ђалу треће, да ну мај таће.	Клопоту ла уаје
Брдо прође, а не ућути.	Звоно на овци
Ђешће арје, унгиј н-арје.	Мйнуша
Прсте има, нокте нема.	Рукавица
Ђин ђинц стрйнђ, ђин кур йнпинђ, ђин мйњ трађ, ши дј-абја о бађ. Ђизма	
Стиснеш зубе, задњицом гураш, рукама вучеш и једва је угураш. Чизма	
Ђи пе крјангă кађе, да ну сă спарђе.	Пасăрја
Са гране пада, ал не настрада.	Птица
Ђи ла ној пăнă ла вој тот фундурј дје кăлдăрј.	Кйртицуаја йн кймп
Од нас до вас пуно гомиле земље.	Кртица
Ђинц н-арје, мйњ н-арје да јар ће мушкă.	Јарна
Зубе нема, руке нема, а опет уједа.	Зима
Ђе фјер фăкутă ши кам кокошатă, йн куадă ђе љемн ашезатă, унђе пашће сă кунуашће.	Куаса
Од гвожђа направљена, мало савијена на дрвеној дршци намештена, где она пасе ту се види.	Коса
Ђинтрун ак с-апринђе ун сат	Кљећу ку машина
Једно дрвце запали цело село.	Шибица
Ђос ћерј, сус ћерј, ла мижлуок карње ђе мњел.	Скуојка
Доле небо, горе небо, на средини јагњеће месо.	Шкољка
Зăуа је пје пат, да нуаптја супт кап.	Кăпăтйју
Дању је на кревету, а ноћу под главом.	Јастук
Зăуа – нуапћа ће ујц ла миње, да јеу пуот фăрă ћиње.	Ђасу
Дању – ноћу у мене гледаш, а ја могу без тебе.	Часовник
Зăуа – нуапћа мјерђе, да њићуње ну сă дуће.	Ђасу
Дању – ноћу корача, а никуда не иде.	Ђасовник

Зјау минће, да нуапћа је адәвәр. Вису
Дању лаже а ноћу је истина. Сан
Зјау таје, нуапћа дуармје. Топуору
Дању сече, ноћу спава. Секира
Збуарә йн сус, збуарә йн жос, ыагрә јестә дји ла куадә пәнә ла һок. Рйндурика
Лети горе, лети доле, од репа до кљуна је црна. Ластавица

Ињима дје драк, йнтро бутуаркә дје фаг. Куцйту йн прәсәље
У буковој шпиљи, һавоље срце. Нож у балчаку.
Интрә муаље ши раће, да јасә йнтәритә ши калдә. Пйња
Улази мекана и хладна, излази врућа и чврста. Хлеб

Йнтро ваље адйнкә, стау һуориљи брйнкә. Љингуриљи ши фуркуљицйљи
У дубокој долини, стоје свраке чврсто. Кашике и виљушке
Йнһепе сә мјаргә йн патру пићуаре, сә арһикә йн доуо ши сә ласә йн три. Уому
Почиње да хода са четири ноге, подиже се на две ноге а ослања се на три. Човек
Йј дај йн кап да ну збјарә. Пируој
По глави га удараш, а һути. Ексер
Йл ауз, да ну-л вјез. Вйнту
Чујеш га, а не видиш га. Ветар
Йл баг алб, да йл скуот руошу. Ћепу ла бутуој
Убацим га белог, а вадим га црвеног. Чеп на бурету
Йл лапјез сус албу, йл лапјез жос галбин. Уоу
Бацйш га горе бело, бацйш га доле жуто. Јаје
Йл вјез, да ну-л ауз. Фуму
Видиш га, а не чујеш га. Дим
Йн ја мйнкарја сә фачә, кйһодатә кәпаку пје ја сә пуње,
свйрәје, клокоће, кйһодатә таче.
Микә, марје, арје нума о нумје. Уала

У ыој се храна крчка, ручак спрема.

Са поклопцем или без њега, у кухињи премца нема. Лонац

Їн ја ће привешћ да огљиндă ну је, ђин минă йц скăпа кйнд ће спјелъ пје уокј. Апа

У њој се огледаш, огледало није, из руке бежи кад се умиваш. Вода

Їнбрăкăминтје арје, куцйт ну је, фуој арје, пуом ну је. Картјија

Корице има, нож није, листове има, дрво није. Књига

Їн туатă зăуа треће ђесупра, да нуапћа пји ђе жос. Суариљи

Дању пролази одозго а ноћу одоздо. Сунце

Їнтрун дуос стă мумă та ку љинђику скуос. Фрађиљи

У шуми стоји ти мајка, којој вири црвена дражица. Јагоде

Їнтро шкуалă – јапа збјарă. Љимба

У једној школи, кобила виче. Језик

Їн мижлуоку кăши, кујбу змăулуж. Ватра фокулуж

Насред куће, змајево гнездо. Огњиште

Їн мижлуоку сатулуј, кăћула фйртатулуј. Луна

На сред села види се капа пријатеља. Месец

Їн мунће погњешће, йн сат рăсунă. Пушка

У планини пуца, у селу одјекује. Пушка

Їнтро гаурă ће бађ, пин доуо јеш, кйнд зйћ к-ај јешит, ту јешћ йнунтру.

Пăнтăлоњи

У једну рупу улазиш, на две излазиш, кад мислиш да си изашао, ти си унутра.

Панталоне

Їнтро грађинă, туаће гйшћилъи стау йнтрун пићуор. Варза йн грађинă

У једној башти, све су гуске на једној нози. Купус у башти

Їнтрун ардуов, жумăтаће вин, жумăтаће цукă. Уоу

У једној бачви, пола вино, пола ракија. Јаје

Їнтрун огаш, алатрă о кăца турбатă. Муара

У једном потоку, бесна кучка лаје. Воденица

Їнтрун огăшел, кйнтă ун кокошел. Бешина

У један поточић, запевао петлић. Прдеж

Јарна фуђе, да вара зађе.	Сањија
Зими јури, лети болује.	Санке
Јарна ажута, да вара ђинци уска.	Сањија
Зими служе а лети зубе суше.	Санке
Јел је марје, јеу сѝнт мик, амѝндуој ѝнтрун љинђик.	Устуруој
Он је велик, а ја мали, обоје смо у сикиљ стали.	Бели лук
Јеу пастрјез авјерја, да лума ма пастрјаза пје миње.	Кија
Ја чувам благо, а мене чувају људи.	Кључ
Јеу ам факуто пје мума, да ја м-а факут пје миње.	Гјаца ши апа
Ја сам родила маму а мама је родила мене.	Лед и вода
Јеу суфлу катра ћиње, да ту ће рѝз ла миње.	Љегумја кѝнд фјербје
Ја дувам према теби, ти се мени смешкаш.	Јело кад се кува
Јеста његру дар ну са вјеђе.	Његура
Црно је али се не види.	Мрак

Карје арје барба да ну је барбат.	Цапу
Ко има браду а није муж.	Јарац
Казу тата-ту дјин пуод, ш-о фѝнса дјин нуод.	Довљециљи
Паде ти отац са тавана, и преломи је из чвора.	Тиква
Ка мѝцу са сује, да мѝц ну је.	Фасују пје жуарда.
Као мачка се пење, а мачка није.	Пасуљ уз притку
Карје флуаре гјара арје, ши мируса мај тарје.	Трандафиру
Који цвет канђе има и с најачим је мирисима.	Ружа
Каса марје о адуће ѝн спинаре.	Мјелку
Кућу велику на леђима носи.	Пуж
Коколуош ку мултје камаш, дака ѝл тај, ѝнћепј са пљинђ.	Ћапа
Грудвица са много кошуља, ако је пресечеш заплакаћеш.	Лук
Кѝнд о вјез, атунћ ши са пјерђе.	Скинђија

Када је угледаш, изгуби се.	Варница
Карје унблă пин лумје ши тот сă стрйгă пје нумје.	Куку
Ко лута светом и зову га по имену.	Кукавица
Кйнд йн сус, кйнд йн жос, сă йнвйртјештје букуруос.	Фусу
Кад је горе, кад је доле, срећно се окреће.	Вретено
Карје тје йнгйнă ши ну тје суперј.	Копилу ал мик
Ко те имитира, а на њега ниси љут.	Мало дете
Карје фаће о пйнзă рарă, фăрă ицă ши фăрă спатă.	Пйјанжину
Ко плете мрежу, без конца и разбоја.	Паук
Кокинц албје супт стрешинă стау.	Дјинцй
Беле коке испод стрехе вире.	Зуби
Кйнд ма скуол, дјелуок о фак.	Урма
Кад закорачам, замном остаје.	Траг
Кйнд ње виђе пистă варă, о скотјем дјин касă афăрă.	Муска
Кад нам дође преко лета, истерамо је из куће вани.	Мува
Кйнд о йнтуорк йн жос је пљинă, кйнд о йнтуорк йн сус је гуалă.	Кăћула
Кад је окренем надолу, пуна је, кад је окренем нагоре, празна је.	Шубара
Кйње његру, йн ћерј атйрнат.	Кăлдарја ла ватра фокулуј
Црно куче о небо виси.	Бакрач изнад огњишта.
Клопот је да ну клопотје.	Геоћел
Звоно је а не звони.	Висибаба
Коколуаше мићићеље йнћинсă пје гард јеље.	Бребјецй
Грудвице маленкасте, на плот поређане.	Врапци
Кук, кук, ши йн апă цуп.	Бруаска
Крек, крек и у воду шљап.	Жаба
Ку ун вас пљин дје унт, туатă лумја о унг.	Суариљи
Са једним судом са маслацем, цео свет намажем.	Сунце
Ку о нуја купринд лумја туатă.	Гйнду
Једном шибом, цео свет обухватим.	Мисао
Калу фăрă кап, да друму фăрă јарбă.	Вопуору

Коњ без главе а пут без траве.	Брод
Кйнд тје вједје спуње ам, да сѧ вуорбјаскѧ ну штјије њам. Кйњиљи	
Кад те види каже ам, ал да проговори не зна.	Пас
Кйнд о љеђ мјерђе, да кйнд о ђезљеђ ну мјерђе.	Опинка
Кад је завежеш хода, кад је одвезеш не хода.	Опанак
Кйнд пљака ла друм арје куадѧ лунгѧ, друмујинд куада сѧ скуртјазѧ, ла фуршит ујдјештје фѧрѧ ја.	Аку ку аца
На пут кад крене има дугачак реп, док хода реп се смањује, на крају остаје без репа. Игла и конац.	
Кйнд тунѧ фрумуасѧ, кйнд јасѧ мѧруасѧ.	Варза акрѧ
Кад уђе лепа, кад изађе уображена.	Кисео купус
Кйнд тунѧ ће дуаре, да кйнд ц-а тунат, цѧ драг.	Ћерђеји
Када ти се увуче боли те, а кад је увучено, свиђа ти се.	Минђуше
Ла кап ка пјепћину, ла куадѧ ка сѧћера.	Кокошу
Глава као чешаљ, реп као срп.	Петео
Ла апѧ мјерђе, да апѧ ну бја.	Клопоту ла жуавињ.
Води иде а воду не пије	Звоно животиња
Ла кап ка шерпиљи, ла буртѧ ка блана, да шељиљи је ка странкина. Бруаскѧ цѧстуаскѧ.	
Глава као у змије, стомак као даска, а леђа као чинија.	Корњача
Ла кап ка пула, ла кур ка сула, ђе жос ка блана, ђесупра ка ковјецауа. Бруаскѧ цѧстуаскѧ.	
Глава као курац, дупе као сврдло, доле као даска, горе као чинија.	Корњача
Ла труп ушуор, фѧрѧ ѧрпиј збуарѧ.	Флотак
Око струка лагана лети без крила.	Пахуља
Лунга мја йн гура та.	Брука йн клаје
Притка моја дуга у твоја уста.	Стожер у сену
Љингѧ ватрѧ, туарђе, туарђе, да њимик ну мај туарђе.	Мйца
Крај огњишта, преде, преде а ништа не испреде.	Мачка

Марје ка каса, његру ка мѣтаса, амарѣ ка фтјерја, дулђе ка мѣерја. Нуку
 Као кућа велик, црн као свила, горак као жуч, сладак као мед. Орах
 Ма суји њн вѣрф дје нук, вѣзуј Турћи кум сѣ дук. Ноуори
 Попех се на врх ораха, видех Турке како одлазе. Облаци
 Муаље ши ротатѣ, ђи пје фок луатѣ, ши пје масѣ ашезатѣ, туоц пиљингѣ ја фак руатѣ.
 Мѣмѣлига
 Мекана и огругла, на сто се постави и сви се око ње у круг поставе. Качамак
 Мума стѣ да татѣ-ту ѡј дѣ Мјесѣкату ла мѣмѣлигѣ
 Мајка прихвата, отац јој додаје. Мешање качамака
 М-а дусај асарѣ ла паје, са вѣд Турћи кум сѣ таје, ну вѣзуј Турћи кум сѣ таје, нума вѣзуј
 вѣнту кум а рѣстуорнат пѣмѣнту . Плугу ѡн браздѣ
 Пођох синоћ у неорану њиву после жетве, и затекох како ветар земљу преврђе. Плуг у
 бразди
 Мик ка уоу, грјеу ка боу. Жѣрѣгају ђин фок
 Мален као јаје, тежак као во. Жар – угљен
 Микѣ да војњикѣ, ѡн шеље арђикѣ саку пљин ђе буабе, ши-л дуђе ла муарѣ.
 Фурњига
 Мала али снажна, на леђа цак пун зрна подигла, и у воденицу доноси. Мрав
 Мѣндру, налт ши фрумуос, ојкишуори луминуош, урјекј арје, куарње н-арје, ши ђе дуђе
 ѡн спинаре. Калу
 Красан, висок и леп,са сјајним окицама, уши има, рогове нема и носи те на леђима.
 Коњ
 Мјерђе мошу пје кѣраре, ку о мије дје ађе ѡн спинаре. Арићу
 Иде чича по раздельку, са хиљаду игала на леђима. Жеж
 Мјерг јеу, мјерђе ши јел, мјерђем ањиндуој, ши њићодатѣ ну путјем уну пје алту сѣ њ-
 ажунђем. Зѣуа ши нуаптја
 Идем ја, иде он, оба идемо, и никад не можемо један другог да стигнемо. Дан и ноћ
 Мума стѣ да тата ѡј дѣ. Мају ѡн писѣлуог
 Мајка стоји а отац јој даје. Тучак у авану
 Мумѣ-та стѣ, да татѣ-ту дјесупра ѡј дѣ. Мјестјекату ла мѣмѣлигѣ
 Мајка стоји, а отац одозго додаје. Мешање качамака.
 Ну је фуркѣ, ну је фус, да пје торс ми с-а пус. Мѣца

Нит је кудеља, нит вретено, а почела је да преде. Мачка
 Ну је боу да куарње арје, адуће каса њн спинаре Мјелку
 Није во, рогове има а кућу на леђима носи. Пуж
 Ноуо фрац, њнтро кџамаше њнбраќац. Устуруоју
 Девет брата у једној кошуљи смештени. Главица белог лука
 Нума уну њн касџ тарје, да кџнд пљакџ каса о карџ. Мјелку
 Само је један у чврстој кући, а кад крене кућу вози. Пуж
 Ну је њић њн касџ, њић афарџ дар фџрџ ја ну сџ пуаће. Уша
 Није у кућу, нит напоље, а без ње се не може. Врата
 Ну адуормј пџнџ ну мјастџш флуошџ. Жџиаџиљи
 Не заспиш, док не протљаш длаћнице. Трепавице
 Нуапџа греуоџ, дџџауа стџџрп Пату
 Ноћу трудан, дању јалов. Кревет
 Ну ће дуаре, кџнд сџ багџ, да ће дуаре кџнд јџасџ. Пџатра њн бобрик
 Не боли те кад улази, а боли те кад излази. Камен у бубрегу
 Ну мџнџнкџ, ну бја апџ, да ну крапџ. Уоу
 Не једе, не пије а ништа ми није. Јаје
 Ну је мџар, да је њнрошата, аре пџаље њнфлокошата. Пџарсџка
 Није јабука, ал је црвенкаста, кожа јој је длакава. Бресква
 Ну је њн собџ, да ну је њић афарџ. Ферџаста
 Нит је у соби, нит је напољу. Прозор

Њиштје стјеље мићићеље, дјесупра дје грџиљи мјеље. Љџкурући
 Неке звездице мале, изнад мога жита. Свици
 Његру ши мџк, пџзџштје каса. Лакџту
 Црно и малено, кућу чува. Катанац

О бабџ стџ њн кот, ку њн гаурџ бџтут доп. Пућина
 Баба је у ћошку, са чепом у задњици. Бачва

О вакă ку цйца йн шеље.	Каса ку кошу
Крава са вименом на леђима.	Кућа са димњаком
О вакă сă мулђе пје куадă.	Луљауа
Крава се једна, кроз реп музе.	Лула
О бутуаркă ђе ћиј, пљинă ку скинћиј.	Ардјиу, пипаркă
Дупља једна од липе, пуна је искрица.	Паприка
О гонгицă микă, дје кур тје ардикă.	Пурјеку
Бубица мала, задњицу ти подиже.	Бува
О јапă йнпједјекатă, туатје боруђиљи катă.	Таца
Кобила једна спутана, у сваку вододерину гледа.	Магла
О кошере пљинă дје кај, да нума уну пје туоц йј батје.	Љимба ку дјинцй
Штала пуна коња, а један све бије.	Језик и зуби
О кошере пљинă дје кај, та туоц ку козйљи афарă.	Љингурљи йн странкинă
Штала пуна коња, свима репови вире напољу.	Кашике у чинији
О кошарă пљинă дă кај, туоц албј, нума уну руошу.	Ћинцй ку љимба
Штала пуна коња, сви бели, само један црвен.	Зуби и језик
О његурă удă сă ласă пистă кймп.	Таца
Влажна тама спушта се преко њива.	Магла
О лоптă галбинă пје ћерј сă йнпљимбă.	Луна
Жута лопта небом лута.	Месец
О сабије унсă йн пăмйнт сă дусă.	Шерпиљи
Једна масна сабља у земљу оде.	Змија
О цйганкă тренцурусă стă ку бојери ла масă.	Варза
Дроњава циганка са богаташима за столом седи.	Купус
О вакă марје, стă ку цйца йн спинарје.	Каса
Велика крава, са виметом на леђима.	Кућа
О фйнтйнă ку кијиљи вјерз ши ку апа рошије.	Љубењица
Бунар са зеленим вратилом и црвеном водом.	Љубеница
О бађ фăрă куаже да о скуоц ку куаже.	Пйња
Ставиш без коре а извлачиш са кором.	Хлеб
О мйцă згйжитă пје кймп сă кйнтă.	Кăраба

Рашћупана мачка, пољем се чује.	Гајде
О патурă йнвйрстјелатă, пистă огаш лăпăдатă.	Брйу лу Думъезăу
Шарена поњава преко потока пребачена.	Дуга
О пурћа урбă, тот луоку мăнйнкă.	Сăћера
Прасица једна тупаста, целу њиву поједе.	Срп
О уалă йн кймп, фјербје ла Суаре.	Фурњигару
Један лонац, на сунцу ври.	Мравињак
О муарă окољитă ку лйна, ку друга йн гурă.	Порумбу
Млин обмотан вуном, са клипом у устима.	Клип кукуруза
О баркă пљинă дје апă, да ну је йн апă.	Постава пљинă ку апă
Чамац пун воде, а није у води.	Корито са водом
О баж тарe, о скуоц муаље, да дăн кап йј мјарже баље. Купацйна дă вардзă акрă	
Гурнеш је тврду, а вадиш меку, из главе јој иду бале. Главица киселог купуса	
О скруафă сурдă, какă урдă.	Муара
Крмача једна наглува. Из ње избија вурда.	Воденица
О сăђатă лућитуаре, ди пје нуоуорј кобуарă.	Сфулђеру
Једна стрела сјајна, силази са облака.	Муња
О скруафă кокошатă, ла куадă йнпăнатă, да кйнд пашће, сă кунуашће. Куаса	
Крмача једна погрбљена, на репу уклињена, када пасе познаје се.	Коса
О уаје ку лйна йн ја.	Довљеће
Овца са вуном у себи.	Тиква
О вакă рошије, мăнйнкă клаја, да ну сă сатурă.	Фоку
Једна крава црвена, поједе стог сена, а не наједе се.	Ватра
О лоптă албă, пје ћерј сă йнпљимбă.	Луна
Бела лопта, шета небом.	Месец
О његура удă сă ласă пистă кймп ши пăдуре	Чаца
Мрачна влага спушта се преко поља и шума.	Магла
Патру фрац йнтрун кожуок, грамађиц туоц йн мижлуок.	Нука

Четири брата у једно кожуће, на гомили у средини. Орах

Патру фаљиј да бриндзџа, йнтрун шубйар. Сймбури йн нукџа

Четири кришке сира, у једноме чабру. Језгра у ораху

Примовара крјешће ши вара стџа вјерђе, туамна йнгџлбињешће ши јарна сџа пјерђе.
Фрунза

У пролеће расте, лети остаје зелено, у јесен жути, зими нестaje. Лишће

Пус йн касџа, вуорбје афарџа ласџа, вјесће њ-адуће ши вјесће йнкуоло адуће.
Тџљифуон

У кући постављен, речи остају напољу, новости нам доноси и односи. Телефон

Пизда та йн фрунџа мја, куајиљи тџље йн мйњиљи мјеље. Мулсџтура ла капрџа

Твоја пичка на мом челу, муда твоја у рукама мојим. Мужа козе

Патру суруорј тот аљаргџа уна дупџа алта, ши ну мај с-ажунђе. Руоцйљи ла кар

Четири сестре трче једна за другом а да се стигну не могу. Точкови на колима

Пје ун џал ротат, шеђе ун бџтрйн унфлат. Довљетје

На брдашцу, седи један стари надувенко. Бундева

Пје пџретје атйрнат, стџа фџрдје пируој. Пйјанжин

Без ексера на зиду виси. Паучина

Патру пиђуаре арје, са ље миштје ну је йн старе. Асталу

Четири ноге има, да помери ни једну не може. Сто

Прйн кур ла вака њагрџа ће ујц ла џинцй ај албј. Ујтату ла стйаље прйн куош

Кроз задњицу црне краве гледаш у беле зубе. Гледање у звезде кроз димњак.

Пин стйклџа трјеће ши н-о спарђе. Веђерја

Кроз стакло пролази и не разбија га. Светлост

Пје пџреће стџа атйрнатџа, ла рџу сџа гйнђешће. Пушка

На зиду виси, на зло мисли. Пушка.

Пљинџа шкуала дје копиј, да уше н-арје. Љубењица

Пуна школа џака, ниоткуда врата. Лубеница

Риђа љинђе пје Мурђа ла кур, ши н-о ласџа пџнџа н-о скуалџа. Уала пје фок

Греје јој дно док не прокључа. Лонац на ватри

С-а спйнзурат баба йн дуос ку љиндјику скуос. Гинда
 У шуми се баба обесила и сикиљ искезила. Жир
 Супт ун кърпињел, жуакă ун јепурјел. Фурка ку фусу
 Испод граба, поскакује зец. Преслица и вретено.
 С-а пус пје мйнă, ту ај дат, јел йн алта парће с-арункат. Пурјеку
 Слетео је на руку, ти си замахнуо, он је отишао на друго место. Бува
 Сус баће туобили, жос каће његуриљи. Турјелу ку фăјина
 Горе се ударају бубњеве, а доле се спушта мрак. Просејавање брашна кроз сито
 Сă йнпљимбă пиљингă касă ку мулц копиј дупă ја. Клуоца
 Око куће шета, за собом пуно деце. Квочка са пилићима
 Сă дуће да ну мај таће. Клопуоту
 Одлази не ућутавши се Звоно
 Са дуће ла апă да ну сă адапă. Клопуоту ла уаје
 Одлази на појило, ал се не поји. Звоно на овци

Татă-су с-а сујит йн под, да мумă-са йл траће дје нод. Довљетје
 Отац му је на тавану а мајка га за чвор вуче. Бундева
 Туамнă сă унпље, примовара је гуол, вара је рăкуаре йн јел. Подруму
 У јесен се пуни, у пролеће је празан, лети је пријатно у њему. Подрум
 Трјеће пин ђам ши ну-л спарђе. Лумина
 Пролази кроз прозор, а не разбије га. Светлост
 Туамна ће арињешће, примовара ће йнвјесăљешће да вара ће умбрешће.
 Нуку
 У јесен те храни, у пролеће те развесели а лети ти пружа хладовину. Орах
 Трјеће уоцу пје кърарје ку аћили йн спинаре. Арићу
 Иде старац преко поља са иглама на леђима. Жеж
 Танта аић, танта куоља, танта трјеку Дуњерја. Пурјеку
 Час овамо, час онамо и пређе и Дунав. Бува
 Трупу ши капу мје туотуна, пје ун пићуор стау йнототјеуна, ам кăмăш
 њенумăратје, ље пуорт пје туатје йнбрăкатје. Варза

Тело и глава су заједно, на једној нози сам увек, моје кошуље су безбројне и све их носим.

Купус

Треће писта апја да ну са уда.

Умбра

Пређе преко воде, ал се не укваси.

Сенка

Туамна је вйнаја ши йнкордата, јарна збирхита ши афумата. Пруна

У јесен је плава и набрекла, зими је смежурана и димљена. Шљива

Туата заја мјерђе, да дјин каса ну јаса.

Мјелку

По цео дан иде а из куће не излази.

Пуж

Туоц плинг, да јел кинта.

Пуопа

Сви плачу а он пева

Поп

Тот йн каса арђе, да каса ну.

Тутуну йн луља

Све у кући гори, а кућа не.

Дуван у лули

Турта мја пје турта та, фусу мјеу йн куру тау. Пјетриљи ла муарја

Погача моја на погачу твоју, вретено моје у дупе твоје. Воденични каменови

Ћиње кинта туата вара ку гитара.

Грејеру

Ко цело лето свира гитару.

Цврчак

Ће треће писта апја, да ну са уда.

Умбра

Шта преко воде прелази а не накваси се.

Сенка

Ћиње треће пи ла пуарта, ши кйњи ла јел н-алатра.

Вйнту

Ко пролази поред капије а пси на њега не лају.

Ветар

Ћинћ фрац је мйна лџац, кйнд сйнт адунац куј јеј пуоц са бац. Ћештјиљи

Пет брата на руци, када су скупљени са њима можеш и да бијеш. Прсти на руци

Ћићирикја мика, љин кур ће рађика

Пурјеку

Мала чигра, са столице те диже.

Бува

Ће баће да ну-л вјез.

Вйнту

Удара те а не видиш га.

Ветар

Ће ујц ла миње ши ће вјез пје ћиње.

Огљинда

Гледаш у мене а видиш себе.

Огледало

Те интра ѝн бисарика ши ну са ѝнкина.	Кија
Ко улази у цркву а не прекрсти се.	Кључ
Те сте ѝн апă ши ну путрезăше.	Љимба
Шта стоји у води а не трули.	Језик
Те ну арђе ѝн фок њићодатă.	Апа
Шта у ватри никад не изгори.	Вода
Ун цйган ѝн цйгăњије, ку о мије дје бургиј.	Арићу
Цига у Циганији, са хиљаду бургија.	Јеж
Ун гоголуој ђе ћарă, ђе тот пăмйнту је ђестул.	Суариљи
Једна грудва воска, целом свету доста.	Сунце
Ун кал рошу пин кошере сăрје.	Љимба ѝн гурă
Црвен коњ по штали скаче.	Језик у устима
Ун фјер рăће, мăриљи треће.	Шерпиљи
Једно гвожђе хладно, мора пролази.	Змија
Ун мăлај ку доуо фјецă.	Огљинда
Једна проја са два лица.	Огледало
Ун цйган спйнзурат, стă пје крјангă атйрнат.	Стругурљи
Циганин један обешен, на ограду закачен.	Грозд
Ун пурћел кокошат, тот плају а тăјат.	Сăћера
Једно грбаво прасе, цело село попасе.	Срп
Ун мушуруој ши ѝн јел гуонђ мић, ће мушкă дакă ку пићуору ѝл стрйћ.	
Фурњигару	
Гомила пуна бубица, ако је ногом срушиш ујешће те.	Мравињак
Ун кал руошу ѝнтро кошере, ѝнграђитă ку албје мăрђеље.	Љимба
Црвени коњ у штали, ограђеној белим бисерима.	Језик
Ун ћубăр стă ку гура ѝн жос, да ну курă.	Насу
Чабар један окренут надоле, а не цури.	Нос
Уна тотйрлатă, тунă ѝн гаура туатă.	Бумбу
Мало округло, у сваку рупу улази.	Дугме.

Унђе ће душ, акуоло јѝастѝ, фрѝдѝ јѝал трај ну јѝастѝ.	Абуру-аиру
Где год кренеш свуд га срећеш, без њега живота нема.	Ваздух
Фјербје о уалѝ ин вѝрфу дјѝалулуј, фѝрѝ апѝ ши фѝрѝ фок.	Фурњигару
На врх брда, кључа лонац, без воде и без ватре.	Мравињак
Фригарја дје карње, да карња дје фјер.	Дјештју ши ињелу
Ражањ од меса а месо од гвожђа.	Прст и прстен
Фуоку арђе, да фуму ну мјарђе.	Суариљи
Ватра гори, а дима нема.	Сунце
Цару шинѝ да буздукану ѝј жуѝакѝ.	Мѝиалу кѝнд суђе
Цар вечера а буздован игра.	Јагње када сише.
Цуп куоло, цуп колуо, трекуј Дуњерја.	Јепуру
Хоп овде, хоп тамо, прођох Дунав.	Зец

